

Lieksan kaupungin lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Kaupunginhallitus 12.06.2023 § 226
899/10.02.00/2022

Valmistelija

Elinvoimajohtaja

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus on päättänyt 22.5.2023 käynnistää Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) luonnoksen MRL 63 §:n mukaisesti nähtäville ja pyytää siitä lausunnot. Vaihemaakuntakaavan teemat ovat sähkönsiirto, uusiutuvan energian kysymykset (mm. tuulivoima ja aurinkovoima) sekä maisema- ja pohjavesialueet. Myös mineraalipotentialiaalisia alueita ja yhtenäisiä metsäpeitteisiä alueita harkitaan käsiteltävän maakuntakaavassa. Vaihemaakuntakaava käsittää koko Pohjois-Karjalan maakunnan alueen eli kaikki 13 kuntaa.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) luonnos on valmistunut. OAS sisältää maakunnan suunnittelun lähtökohtia sekä alustavan esityksen maakuntakaavan sisällöstä, kaavatyön organisoimisesta, osallistumismenettelyistä ja vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan voi tutustua Pohjois-Karjalan maakuntaliiton internetsivuilla osoitteessa www.pohjois-karjala.fi/vaihekaava2.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pyytää lausuntoja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lausunto pyydetään 30.6.2023 klo 11.00 mennessä.

Lieksan kaupungin lausunto

Lieksan kaupungin näkökulmasta erityisesti sähkönsiirron linjauksien ja uusiutuvien energian maankäytöllisten tarpeiden tarkastelu on priorisoitava maakuntakaavan työstämisessä ehdottomasti kärkeen. Huomioiden nykytilanteen, huoltovarmuuteen ja yritysten investointitarpeisiin liittyvät sisällöt, samoin kuin pitkän aikajänteen sähkönsiirron linjauksista niiden toteuttamiseen olisi perusteltua pyrkiä kaikin keinoin nopeuttamaan ko. teemojen etenemisestä. Lieksan kaupunki pyytää pohtimaan, olisiko perusteltua erottaa nämä omaksi kaavakseen, jotta kokonaisuus saataisiin etenemään aiottua nopeammin. Maakuntakaava on ajateltu olevan hyväksymisvaiheessa touko-elokuussa 2025.

Sähkönsiirto perustuu nykytilanteessa 110 kV:n suurjännitelinjaverkostoon ja muuntamoasemiin sekä matalajännitteiseen jakeluverkkoon. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 (lainvoimaisuus 2021) on osoitettu 110 kV suurjänniteverkosto, siihen liittyviä vesivoimalaitoksia ja muuntamoita sekä 110 kV ja 400 kV pääsähkölinjojen yhteystarpeet. Lieksan kautta kulkevaksi ei ole maakuntakaavassa osoitettu 400 kV pääsähkölinjan yhteystarvetta. Huomioiden tämän hetken kysyntätilanteen uusiutuvien energialähteiden käyttämiseen, tulee varmistaa nopealla aikataululla, että Fingridin kantaverkko muuttuu 400 kV:n linjaksi Kainuusta Pohjois-Karjalaan, ja sieltä edelleen Etelä-Karjalaan.

Lieksan kaupunki painottaa, että Pohjois-Karjalan maakuntaliiton Kainuun maakuntaliitolle antaman Kainuun tuulivoimamaakunta 2035 kaavaluonnosvaiheen lausunnon mukaisesti on tärkeää, että Fingrid

käynnistää suunnittelun ja tarkemmat neuvottelut itäisten maakuntien toimijoiden kanssa uuden pohjoiseteläsuuntaisen itäisen kantaverkkoyhteyden luomiseksi Kainuusta Pohjois-Karjalaan (Nurmes-Lieksa-Uimaharju-Kontiolahti-Joensuu-Kitee) ja jatkuen edelleen Etelä-Karjalaan. Maakuntaliitto on siten jo ottanut omassa kaavalausunnossaan kantaa 400 kV:n linjan sijaintiin, mikä on otettava ohjaavaksi linjaukseksi maakuntakaava 2040, 2. vaiheeseen.

Lieksan kaupunki pitää hyvänä, että vaihemaakuntakaavan tavoitteena on päivittää tuulivoiman tuotannon suunnittelun periaatteet ja kaavassa mahdollisesti esitettävät alueet vastaamaan tämän päivän ja tulevaisuuden tarpeisiin. Tuulivoiman lisäksi tarkoituksena on käsitellä myös aurinkoenergian tuotannon mahdollisuuksia ja niiden maankäytön kysymyksiä, mikä on myös kannatettavaa. Lieksan kaupunki kuitenkin huomauttaa, että kunnilla tulisi olla yhtäläinen mahdollisuus uusiutuvan energian hankkeiden kehittämiseen, ja silloin tulee tarkastella kaikkia alueita laajasti ko. toimintaan soveltuvina. Maakuntahallituksen 2022 linjaus siitä, että metsäisiä alueita ei muutettaisi aurinkopuistoiksi, vaan näiden perustaminen kohdistettaisiin ensisijaisesti jo rakennettujen alueiden yhteyteen, puuttomille alueille tai joutomaille lähelle olemassa olevia energiasiirtoverkkoja voi johtaa kuntien eriarvoiseen kohteluun ja siten vaikeuttaa kuntien mahdollisuuksia saada alueelleen aurinkosähköhankkeita. Kaupunki painottaa, että maakuntahallituksen linjasta on pystyttävä tarkastelemaan maakuntakaavassa kuntakohtaiset olosuhteet huomioiden.

Maakuntakaavassa on tarkoitus käsitellä myös maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja kulttuuriympäristöjä, samoin kuin pohjavesialueita. Lieksan kaupunki pitää tarpeellisena tarkastella kyseisiä teemoja, mutta edelleen pyytää tarkastelemaan, voiko sähkönsiirtoon ja uusiutuvan energian kysymysten käsittelyyn löytää nopeamman vaihtoehdon viedä kaavaa eteenpäin. Mikäli maakuntakaavaan otetaan lisäksi mukaan harkinnassa olevat teemat mineraalipotentialisista alueista ja yhtenäisistä metsäpeitteisistä alueista, on riskinä nähtävä kaavan etenemisen hidastuminen, mikä olisi erittäin vahingollista sähkönsiirtoon ja uusiutuvan energian tuotannon akuuttien tarpeiden ratkaisemiseksi.

Lieksan kaupunki nimeää mielellään edustajansa maakuntakaavan ohjausryhmään, ja painottaa, että ohjausryhmään olisi hyvä saada myös teollisuuden edustajia energiakysymyksiä ajatellen.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).
Päätös	Kaupunginhallitus päätti antaa yllä olevan lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).
	Merkittiin, että Esko Saastamoinen ja Matti Taponen maakuntahallituksen ja kaavatyöryhmän jäsenenä ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ajaksi.
Lisätietoja	Elinvoimajohtaja Susanna Saastamoinen, p. 040 1044 009, sähköposti susanna.saastamoinen(at)lieksa.fi

